

CZEŚĆ II

II. DODATKOWE INFORMACJE i OBJAŚNIENIA, DOTYCZĄCE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH KLIENTÓW w ZAKRESIE NIEZBĘDNYM do LEPSZEGO ZROZUMIENIA SYTUACJI FINANSOWEJ I MAJĄTKOWEJ, a także WYNIKU FINANSOWEGO BANKU, w szczególności:

1. Informacje o spełnieniu przez Bank wymogów, o których mowa w art. 128 – ustawy Prawo Bankowe.

Bank spełnia wymogi, o których mowa w art. 128 – Prawo bankowe.

Wysokość funduszy własnych na dzień 30.06.2018r. wynosiła **61 698 141 zł**, tj.: 14 145,76 tys. euro przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w dniu 30.06.2018 rok (1 EUR = 4,3616 PLN).

Rachunek funduszy własnych został przeprowadzony zgodnie z art.127 Ustawy Prawo Bankowe oraz Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013r. (CRR) i Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013r. (CRD IV).

Na fundusze własne Banku według stanu na 30.06.2018 roku składały się:

Rodzaj funduszy	Kwota w zł
Fundusze własne	61 698 141
Kapitał Tier I: w tym	39 441 164
- Kapitał podstawowy Tier I	38 654 314
- Kapitał dodatkowy Tier I	786 850
Kapitał Tier II	22 256 977

Suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (kapitał regulacyjny) wynosiła **37 178 177 zł**, natomiast oszacowana przez Bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku (kapitał wewnętrzny) wynosiła **40 510 166 zł**.

Wykazany na 30.06.2018 roku regulacyjny wymóg kapitałowy w odniesieniu do funduszy własnych wygenerował **łączny współczynnik kapitałowy/współczynnik wypłacalności na poziomie 13,28%**.

Bank posiada odpowiednie regulacje wewnętrzne służące do wyznaczania wymogów kapitałowych:

- Zasady wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie - dla wyznaczania kapitału regulacyjnego,
- Zasady szacowania kapitału wewnętrznego w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie - dla szacowania kapitału wewnętrznego.

Powyższe procedury podlegają regularnemu (co najmniej rocznemu) przeglądowi i aktualizacji. Ostatnia aktualizacja miała miejsce w grudniu 2017 roku.

Bank wyznacza kapitał regulacyjny dla:

- ryzyka kredytowego – w oparciu o metodę standardową,
- ryzyka walutowego – w oparciu o metodę podstawową,
- ryzyka operacyjnego – w oparciu o metodę wskaźnika bazowego.

Bank szacuje kapitał wewnętrzny na następujące rodzaje ryzyka bankowego, które zgodnie z obowiązującą w Banku wewnętrzną definicją zostały uznane za istotne:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym,
- ryzyko płynności,
- ryzyko kapitałowe
- ryzyko bancassurance,
- ryzyko strategiczne.

Agregacja wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka (tj. obliczanie łącznej kwoty kapitału wewnętrznego) odbywa się w oparciu o metodę minimalnego poziomu wymogu kapitałowego.

Na datę 30.06.2018 roku kapitał wewnętrzny Banku wynosił **40 510 166 zł** i składał się z następujących wymogów:

- na ryzyko kredytowe – **31 535 373 zł** /kapitał regulacyjny/ oraz z tytułu pogorszenia jakości portfela kredytowego – **2 862 222 zł**,
- na ryzyko walutowe – **0 zł**,
- na ryzyko operacyjne – **5 666 371 zł**,
- na ryzyko koncentracji – **93 643 zł**,
- na ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym – **0 zł**,
- na ryzyko płynności – **0 zł**,
- na kapitałowe – **0 zł**,
- na ryzyko bancassurance – **0 zł**
- na ryzyka strategiczne – **352 557 zł**.

2. Dane o źródłach pozyskania depozytów z uwzględnieniem podziału na branże i geograficzne segmenty rynku.

Pozyskane środki depozytowe pochodziły – podział na sektory:

Lp.	Wyszczególnienie	Zobowiązania (bez odsetek)					
		Wartość na 30.06.2018r.	%	Wartość na 31.12.2017r.	%	Wartość na 30.06.2017r.	%
1	2	3	4	5	6	7	8
SEKTOR FINANSOWY		0,00	0,00%	0,00	0,00%	167,56	0,00%
1	Instytucje finansowe	0,00	0,00%	0,00	0,00%	167,56	0,00%
SEKTOR NIEFINANSOWY		530 551 443,72	98,15%	512 877 099,10	98,16%	510 889 190,72	98,04%
1	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0,00	0,00%	0,00	0,00%	36 392,20	0,01%
2	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne i spółdzielnie	10 280 727,72	1,90%	15 004 871,56	2,87%	21 468 873,68	4,12%
3	Rolnicy indywidualni	33 732 456,79	6,24%	31 573 652,89	6,04%	28 472 506,81	5,46%
4	Przedsiębiorstwa indywidualni	21 407 296,33	3,96%	18 569 430,87	3,55%	17 658 565,91	3,39%
5	Osoby prywatne	455 942 005,78	84,35%	438 999 959,43	84,02%	434 534 119,70	83,39%
6	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	7 052 553,02	1,30%	6 222 902,59	1,19%	5 820 803,54	1,12%
7	Odsetki od sektora niefinansowego	2 136 404,08	0,40%	2 506 281,76	0,48%	2 897 928,88	0,56%
SEKTOR BUDŻETOWY		10 014 310,33	1,85%	9 613 718,62	1,84%	10 196 700,06	1,96%
1	Instytucje rządowe i samorządowe	10 008 565,84	1,85%	9 612 408,49	1,84%	10 190 854,63	1,96%
2	Odsetki od sektora budżetowego	5 744,49	0,00%	1 310,13	0,00%	5 845,43	0,00%
RAZEM		540 565 754,05	100,00%	522 490 817,72	100,00%	521 086 058,34	100,00%

3. Informacje o strukturze należności Banku w podziale na poszczególne kategorie, ustalone zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy o rachunkowości, w szczególności kredytów i pożyczek, lokat w innych Bankach i w innych podmiotach finansowych w tym informacje o:

1) Struktura należności Banku, w podziale na poszczególne kategorie, ustalone zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy, z wyszczególnieniem kredytów i pożyczek:

Wyszczególnienie kredytów i pożyczek, lokat w innych Bankach i w innych podmiotach finansowych:

Lp.	Wartość	Należności w innych bankach		
		Wartość na 30.06.2018r.	Wartość na 31.12.2017r.	Wartość na 30.06.2017r.
1	2	3	4	
1	Lokaty SGB-Bank S.A.	65 627 566,79	83 462 651,09	87 967 189,05
RAZEM:		65 627 566,79	83 462 651,09	87 967 189,05

Ponadto Bank posiada wpłacone do SGB-Banku S.A. minimum depozytowe w wysokości 25 044 tys. zł

a) NALEŻNOŚCI OD SEKTORA NIEFINANSOWEGO

Kategoria należności	Wartość na 30.06.2018r.		Wartość na 31.12.2017r.		Wartość na 30.06.2017r. Dane Przekształcone	
	zł	%	zł	%	zł	%
1	2	3	4	5	6	7
Należności od sektora niefinansowego brutto	401 625 111,23	100,00%	436 866 878,44	100,00%	468 557 274,32	100,00%
1. Należności normalne	140 117 466,94	34,89%	147 940 319,49	33,86%	155 364 059,83	33,16%
2. Należności pod obserwacją	50 225 054,57	12,51%	57 380 179,14	13,13%	36 901 901,75	7,88%
3. Należności zagrożone:	211 282 589,72	52,61%	231 546 379,81	53,00%	276 291 312,74	58,97%
- poniżej standardu	40 583 683,06	10,10%	50 678 543,35	11,60%	61 352 367,13	13,09%
- wątpliwe	35 560 731,63	8,85%	35 474 235,78	8,12%	34 047 887,29	7,27%
- stracone	135 138 175,03	33,65%	145 393 600,68	33,28%	180 891 058,32	38,61%
Rezerwy celowe na należności i odpisy aktualizujące	74 186 953,31	100,00%	80 593 985,21	100,00%	106 745 478,43	100,00%
1. w sytuacji normalnej	108 651,70	0,15%	103 110,91	0,13%	110 167,81	0,10%
2. w sytuacji pod obserwacją	403 219,18	0,54%	473 953,42	0,59%	285 405,95	0,27%
3. w sytuacji zagrożonej:	73 675 082,43	99,31%	80 016 920,88	99,28%	106 349 904,67	99,63%
- poniżej standardu	1 601 402,68	2,16%	2 129 241,59	2,64%	3 161 733,47	2,96%
- wątpliwej	2 951 252,24	3,98%	3 547 643,84	4,40%	3 746 038,40	3,51%
- straconej	69 122 427,51	93,17%	74 340 035,45	92,24%	99 442 132,80	93,16%
Prowizje	2 062 313,47	100,00%	2 462 899,88	100,00%	3 126 126,60	100,00%
w sytuacji normalnej	1 159 868,94	56,24%	1 124 820,70	45,67%	1 329 891,49	42,54%
w sytuacji pod obserwacją	261 133,66	12,66%	336 977,30	13,68%	306 609,84	9,81%
w sytuacji poniżej standardu	259 352,55	12,58%	305 638,38	12,41%	333 304,06	10,66%
w sytuacji wątpliwej	173 493,03	8,41%	236 480,95	9,60%	241 571,36	7,73%
w sytuacji straconej	208 465,29	10,11%	458 982,55	18,64%	914 749,85	29,26%
Należności od sektora niefinansowego netto (bez odsetek)	325 375 844,45	100,00%	353 809 993,35	100,00%	358 685 669,29	100,00%
Odsetki	19 112 695,05	x	14 783 690,35	x	19 249 542,38	x
Należności od sektora niefinansowego netto	344 488 539,50	x	368 593 683,70	x	377 935 211,67	x

b) NALEŻNOŚCI OD SEKTORA BUDŻETOWEGO

Kategoria należności	Wartość na 30.06.2018r.		Wartość na 31.12.2017r.		Wartość na 30.06.2017r. Dane Przekształcone	
	zł	%	zł	%	zł	%
1	2	3	4	5	6	7
Należności od sektora budżetowego nominalnie	11 046 580,65	100,00%	11 960 270,89	100,00%	15 362 780,63	100,00%
1. Należności normalne	2 021 580,65	18,30%	2 010 270,89	16,81%	3 386 918,02	22,05%
2. Należności zagrożone:	9 025 000,00	81,70%	9 950 000,00	83,19%	11 975 862,61	77,95%
- wątpliwe	9 025 000,00	81,70%	9 950 000,00	83,19%	11 975 862,61	77,95%
Rezerwy celowe na należności i odpisy aktualizujące	1 699 266,18	100,00%	1 929 525,00	100,00%	3 564 355,94	100,00%
1. w sytuacji zagrożonej:	1 699 266,18	100,00%	1 929 525,00	100,00%	3 564 355,94	100,00%
- wątpliwej	1 699 266,18	100,00%	1 929 525,00	100,00%	3 564 355,94	100,00%
Prowizje	23 796,27	100,00%	25 386,99	100,00%	73 666,23	100,00%
w sytuacji normalnej	3 479,78	14,62%	5 070,50	19,97%	36 359,10	49,36%
w sytuacji wątpliwej	20 316,49	85,38%	20 316,49	80,03%	37 307,13	50,64%
Należności od sektora niefinansowego netto (bez odsetek)	9 323 518,20	100,00%	10 005 358,90	100,00%	11 724 758,46	100,00%
Odsetki	110 236,86	x	37 141,38	x	625 337,24	x
Należności od sektora niefinansowego netto	9 433 755,06	x	10 042 500,28	x	12 350 095,70	x

4. Informacje z zakresu struktury koncentracji zaangażowania Banku w poszczególne jednostki, grupy kapitałowe, branżowe i geograficzne segmenty rynku wraz z oceną ryzyka związanego z tym zaangażowaniem.

W celu ograniczenia poziomu ryzyka kredytowego Bank wyznaczył limity koncentracji zaangażowań wynikające z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. oraz ustawy Prawo Bankowe.

Wg stanu na 30.06.2018r. wystąpiły przekroczenia limitów koncentracji (limit określony w stosunku do kapitału uznanego), jak poniżej:

Limit koncentracji zaangażowań w poszczególne podmioty lub grupy podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, który wynosi 25% kapitału uznanego, określony Rozporządzeniem CRR na dzień 30.06.2018r. został przekroczony dla 2 grup podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, kwota przekroczenia 4 491,10 tys. zł, wykorzystanie limitu 117,08%.

Ponadto Bank wyznaczył wewnętrzny limit koncentracji zaangażowań rozumiany jako suma wierzytelności banku, udzielonych przez bank zobowiązań pozabilansowych obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie. Limit zaangażowania, wobec jednego kredytobiorcy lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie wynosi 22% kapitału uznanego. Przekroczenie tego limitu dotyczy 3 grup podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, kwota przekroczenia 7 852,31 tys. zł, wykorzystanie limitu 122,62%.

Zarząd Banku prowadzi ścisły monitoring wskaźników koncentracji wynikających z Prawa Bankowego oraz wewnętrznych limitów.

5. Dane o strukturze własności kapitału podstawowego na 30.06.2018r.

Lp.	Treść	Ilość zadeklarowanych udziałów	Wartość nominalna udziału	Struktura %	Razem fundusz udziałowy tworzący kapitał (wartość nominalna)
1	2	3	4	5	6
1.	Osoby prawne				
	udziały wypowiedziane	1 590,00	500,00	1,44%	795 000,00
	udziały niewypowiedziane	33,00	500,00	0,03%	16 500,00
2.	Osoby fizyczne				
	udziały wypowiedziane	76 261,00	500,00	69,15%	38 130 500,00
	udziały niewypowiedziane	32 407,00	500,00	29,38%	16 203 500,00
	Razem	110 291,00	X	100,00%	55 145 500,00

Zmiany Funduszu udziałowego:

Lp.	Treść	Stan na 31.12.2017 r. (wartość nominalna)	Zwiększenia (wartość nominalna)	Zmniejszenia (wartość nominalna)	Stan na 30.06.2018 r. (wartość nominalna)
1	2	3	4	5	6
1.	Fundusz udziałowy				
	udziały wypowiedziane	39 057 500,00	20 000,00	152 000,00	38 925 500,00
	udziały niewypowiedziane	16 083 500,00	156 500,00	20 000,00	16 220 000,00
2.	Zadeklarowane, a nie wpłacone udziały	0,00	0,00	0,00	0,00
	Razem	55 141 000,00	176 500,00	172 000,00	55 145 500,00

W pozycji fundusz udziałowy Bank wykazuje udziały obowiązkowe i nieobowiązkowe, w wysokości 35 092 000,00 zł, których termin wypowiedzenia, zgodnie ze statutem Banku obowiązującym w tym okresie, minął przed dniem 31 grudnia 2015 roku i których wartość została zmniejszona o straty wykazane w sprawozdaniu finansowym za 2016 rok w wysokości 18 116 165,71 zł. Wypowiedziane udziały członkowskie, zgodnie z ustawą z dnia 16 września 1982r. Prawo spółdzielcze oraz statutem Banku przestały istnieć przed dniem 31 grudnia 2015 roku. Art. 77 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. (CRR) w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (dalej rozporządzenie CRR) wymaga zezwolenia właściwego organu, którym dla Banku jest Komisja Nadzoru Finansowego, aby przeprowadzić obniżenie, wykup lub odkup instrumentów w kapitale podstawowym Tier I emitowanych przez Bank w sposób dozwolony mającym zastosowanie prawem krajowym. Kierując się powyższą regulacją, w związku z brakiem zgody Komisji Nadzoru Finansowego na obniżenie funduszy własnych, w tym kapitału udziałowego, udziały te są nadal prezentowane jako kapitał udziałowy pomimo upływu terminu ich wypowiedzenia przed dniem 31 grudnia 2015 roku.

Zebranie Przedstawicieli Banku podjęło w dniu 28.06.2017 r. uchwałę, w której postanowiło pokryć z funduszu udziałowego straty Banku za lata 2014-2015 w kwocie 28 459 705,44 zł wykazane w sprawozdaniu finansowym za 2016 rok. Ze względu na brak zgody KNF na obniżenie funduszy własnych wymaganej przepisami rozporządzenia CRR, strata ta została alokowana też do udziałów, które przestały istnieć przed dniem 31 grudnia 2015 roku.

Zdarzenia te zostały ujęte w oparciu o posiadane przez Zarząd Banku opinie prawne.

Bank dokonał wzmocnienia funduszy własnych.

Zgodnie z rekomendacją Zarządu Banku Zebranie Przedstawicieli Uchwałą nr 16/2018 z 27.06.2018r. dokonało podziału nadwyżki bilansowej za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017r. w kwocie 12 176 378,09 zł, składającą się z nadwyżki bilansowej wypracowanej w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017r. w kwocie 9 124 933,24 zł oraz nadwyżki bilansowej wypracowanej w latach ubiegłych w kwocie 3 051 444,85 zł w następujący sposób:

- 137 200 zł na zwiększenie funduszu zasobowego
- 12 039 178,09 na odbudowę funduszu udziałowego Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie.

6. Objaśnienia do rachunku zysków i strat

W pozycji Rachunku Zysków I Strat przychody z odsetek od należności od sektora niefinansowego oraz budżetowego nastąpił znaczący spadek wartości w I półroczu 2018r. w stosunku do I półrocza 2017r. o kwotę 4 548 tys. zł.

Największy wpływ na spadek przychodów odsetkowych miała poprawa jakości portfela kredytowego.

Zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi od 1 stycznia 2017 roku Bank w przychodach odsetkowych rozpoznaje również odsetki od należności zagrożonych. Jeśli należność zagrożona jest nieobsługiwana (odsetki) Bank zgodnie z Zasadami tworzenia rezerw i aktualizacji dokonuje odpisu aktualizacyjnego. W przypadku należności zagrożonych Bank zgodnie z umowami z klientami w przypadku opóźnienia ze spłatami należności ma prawo stosować wyższe stawki oprocentowania. Biorąc pod uwagę iż portfel należności zagrożonych w szczególności w sytuacji straconej znacząco spadł w wyniku podjętych działań windykacyjnych i restrukturyzacyjnych zmniejszeniu uległy również przychody odsetkowe od tych należności.

Sporządził: Jacek Staroniewski – Główny Księgowy

GŁÓWNY KSIĘGOWY
Jacek Staroniewski

ZARZĄD BANKU:

1. Andrzej Kopeć

Członek Zarządu
p.o. Prezes Zarządu

2. Jakub Bilnik

Członek Zarządu

3. Grzegorz Olecki

Członek Zarządu

POLSKI BANK SPÓŁDZIELCZY
w Ciechanowie

.....
(pieczęć firmowa)

Ciechanów, dnia 20.09.2018 roku

